

Copii și tineri în situații de risc
Reducerea inegalităților
Antidiscriminare
Incluziune socială

APEL PENTRU PROPUNERI DE PROIECTE

“SINERGII PENTRU VIITOR – copii în situații de risc”

(lansată pe 18.12.2013)

*RO 10 “Copii și tineri în situații de risc și inițiative locale și regionale pentru
reducerea inegalităților naționale și promovarea incluziunii sociale”*

- Granturile SEE 2009-2014 –

București

2013

INFORMATII GENERALE DESPRE PROGRAM

Programul RO10 "Copii și tineri în situații de risc și Inițiative locale și regionale pentru reducerea inegalităților naționale și promovarea incluziunii sociale" este finanțat prin intermediul Mecanismului Financiar al Spațiului Economic European (Granturile SEE) 2009-2014.

Ariile de program: Copii și tineri aflați în situații de risc și Inițiative locale și regionale pentru reducerea inegalităților naționale și promovarea incluziunii sociale.

Obiectivul general al programului este întărirea coeziunii economice și sociale la nivel național, regional și local.

Programul își propune să contribuie la îmbunătățirea situației copiilor și tinerilor aflați în situații de risc (cu atenție specială acordată celor de etnie romă) prin implicarea mai activă în evoluția lor a părinților/tutorilor, a furnizorilor de servicii, a comunității în general, precum și inițierea/pilotarea unor măsuri inovative în domeniul incluziunii sociale. Activitățile finanțate în cadrul programului vor contribui la reducerea diferențelor economice și sociale care separă aceste grupuri vulnerabile de restul societății.

Obiectivele specifice ale programului sunt:

- a) Implementarea de măsuri integrate, efective și eficiente, adresate grupurilor de copii și tineri vulnerabili, care se confruntă cu riscuri specifice, în vederea promovării incluziunii sociale,
- b) Dezvoltarea de inițiative menite să reducă inegalitățile și să îmbunătățească măsurile de combatere a discriminării grupurilor vulnerabile, excluziunea lor socială și economică, măsuri inițiate, în colaborare, de către autorități locale și regionale, respectiv de către actori din mediul privat și al societății civile.

Prin facilitarea stabilirii de parteneriate între entitățile din România și cele din Statele Donatoare pentru pregătirea și implementarea proiectelor comune, programul va contribui de asemenea, la consolidarea relațiilor bilaterale între România și Statele Donatoare.

Pentru atingerea primului obiectiv specific al programului, Operatorul de Program (OP) va organiza trei apeluri de propuneri de proiect, respectiv:

- LOCAL - schemă de granturi mici care se concentrează pe proiecte dezvoltate la nivel comunitar/local adresată comunităților cu procent crescut/însemnat de populație romă (apel lansat pe 10 decembrie 2013);
- SINERGII PENTRU VIITOR – copii în situații de risc (apel lansat pe 18 decembrie 2013) – adresat proiectelor mari, derulate la nivel județean/municipal, regional sau național;
- SINERGII PENTRU VIITOR – tineri în situații de risc (apel lansat pe 18 decembrie 2013) – adresat proiectelor mari, derulate la nivel județean/municipal, regional sau național.

Pentru atingerea celui de-al doilea obiectiv specific, OP va organiza apelul de propuneri de proiecte COERENT (proiecte de dimensiuni medii). Acesta va fi lansat pe 14 martie 2014 și va susține inițiative concrete de reducere a inegalităților la nivel național și de îmbunătățire a măsurilor antidiscriminare, dezvoltate prin cooperarea actorilor sociali, de la nivel local și regional.

Rezultatele așteptate ale programului sunt după cum urmează:

- înființarea unor noi servicii sau a unor componente noi în cadrul unor servicii deja existente care să ofere asistență integrată pentru un număr de 7.000 de copii și tineri aflați în situații de risc (dintre care 2.000 de copii și 800 de tineri de etnie romă);

- 8.000 de părinți/tutori ai copiilor și tinerilor în situații de risc (*dintre care 3.000 de etnie romă*) care primesc servicii specifice de suport;
- 300 de profesioniști (*inclusiv de etnie romă*) care furnizează servicii copiilor/tinerilor aflați în situații de risc instruiți;
- îmbunătățirea frecvenței școlare, în special în rândul copiilor și tinerilor aflați în situații de la nivel județean, regional sau național (de exemplu, îmbunătățirea sistemelor de protecție socială a copilului și măsuri de protecție a copilului etc.);
- dezvoltarea de politici, strategii și măsuri adecvate la nivel național, regional și local pentru combaterea discriminării și incluziunea socială prin cooperarea între părțile locale și regionale interesate, inclusiv societatea civilă.

Pe parcursul implementării programului, se va urmări respectarea, în cel mai înalt grad, a principiilor legate de transparență, gestiunea fondurilor, cost-eficiență, precum și a principiilor care vizează buna guvernare, sustenabilitatea rezultatelor, asigurarea egalității de șanse și, mai ales, a celei de gen. Toate proiectele vor respecta valorile și principiile fundamentale ale Uniunii Europene și ale Consiliului Europei (de ex., respect pentru demnitatea umană, libertate, democrație, egalitate, respectarea statului de drept și respectarea drepturilor omului, inclusiv ale celor aparținând minorităților etc.), precum și legislația națională în domeniu.

Operatorul de Program este **Fondul Român de Dezvoltare Socială (FRDS)**, iar Partener de Program din Statele Donatoare este **Consiliul Europei** prin Directoratul pentru Cetățenie Democratică și Participare.

DOMENIUL ABORDAT ÎN CADRUL APELULUI DE PROPUNERI DE PROIECTE

Apelul numit "SINERGII PENTRU VIITOR – copii în situații de risc" este orientat spre proiecte care propun măsuri concrete și eficiente care vizează, în principal, creșterea bunăstării copiilor vulnerabili.

Apelul sprijină **proiecte mari**, dezvoltate la nivel județean/municipal, regional sau național¹, orientate să rezolve probleme de sistem, pentru un număr mare de beneficiari, inclusiv romi, care trăiesc într-un mediu multicultural, confruntându-se cu marginalizarea și, uneori, cu discriminarea.

Rezultatele așteptate sunt:

- creșterea accesului și participării la educație preșcolară
- îmbunătățirea frecvenței școlare și reducerea fenomenului de abandon școlar
- îmbunătățirea abilităților de viață
- creșterea nivelului de conștientizare a nevoii de a beneficia de educație în rândul familiilor copiilor la risc, dar și a comunității în general
- prevenirea și reducerea exploatării și abuzurilor de orice fel
- prevenirea și reducerea delincvenței și alienării sociale determinate de expunerea la modelele sociale deviate
- prevenirea agravării condițiilor care pot conduce la dezorganizarea familiei sau excluziune socială
- profesioniști mai bine pregătiți implicați în activitățile destinate copiilor la risc sau în cele vizând incluziunea socială
- creșterea nivelului de acces la servicii adaptate/integrate adresate copiilor în situații de risc

¹ Cel puțin două județe sunt implicate.

În cadrul "SINERGIILE PENTRU VIITOR – copii în situații de risc", Programul va oferi sprijin în principal pentru dezvoltarea de **noi servicii** (care nu au fost furnizate anterior pentru grupul țintă principal identificat) sau **componente noi ale unor servicii existente**, evitându-se finanțarea întreținerii unor servicii care sunt parte a unui angajament anterior al aplicanților/partenerilor. Finanțarea se acordă numai proiectelor care propun servicii complementare sau inovative menite să sprijine beneficiarii în accesarea serviciilor prestate în cadrul sistemului de educație, de sănătate sau protecție socială (indiferent de tipul de furnizor - privat sau public), evitându-se duplicarea acestor servicii.

Este încurajată participarea la dezbateri participative din partea unor actori relevanți, inclusiv din societatea civilă, pentru a oferi diverse opinii privind modul de îmbunătățire a bunăstării copilului. Propunerea de proiect trebuie să fie dezvoltată *în consultare cu potentialii beneficiari (de ex. copii, părinți/tutori și alți membri ai familiei, profesioniști)*, bazate pe prioritățile lor.

Proiectele trebuie să utilizeze o **abordare integrată**² în furnizarea de servicii prin abordarea unor nevoi diverse ale beneficiarilor în vederea îmbunătățirii serviciilor în termeni de acces, calitate, satisfacția utilizatorilor, eficiență, crescând astfel impactul intervențiilor.

Exemple de activități eligibile sunt după cum urmează:

- servicii ce vizează creșterea accesului copiilor în situații de risc la educația formală și non-formală (de ex., înființare de servicii educaționale complementare procesului educațional, cum sunt "școală după școală", mentorat școlar, alfabetizare, centre de zi pentru copii preșcolari, precum și activități extra-curriculare și de petrecere a timpului liber, cum ar fi tabere sau excursii educaționale, vizite de studiu etc);
- campanii de informare și educare pentru creșterea nivelului de conștientizare privind nevoia de educație (va fi încurajată implicarea familiei și a comunității în întregul ei);
- servicii de sprijin pentru copii și familiile lor, facilitându-se o mai bună integrare socială (ex., servicii menite să prevină separarea sau să faciliteze reintegrarea în familie a copiilor, consiliere psihologică și alte tipuri de servicii de suport pentru copii confrunțați cu probleme specifice – sunt victime ale traficului de ființe umane, ale violenței domestice, abuzului, exploatării, excluziunii sociale, discriminării, rasismului etc.);
- sesiuni de formare și activități pentru schimbul de experiență, vizite de studiu etc. pentru specialiști/ personal care furnizează servicii copiilor la risc cu scopul de a dobândi noi cunoștințe și abilități specifice pentru a lucra cu ei;
- acțiuni complementare menite să îmbunătățească integrarea socială (ex., educație pentru sănătate, educație pentru un mediu curat, promovarea înțelegerii interculturale, rezolvarea nevoilor specifice ale copiilor care îi împiedică să meargă la școală, lucru cu părinții/ tutorii sau alți membri ai comunității etc);
- stimulente care vizează creșterea motivației și mobilizării beneficiarilor pentru activitățile proiectului (de ex., premii pentru beneficiarii care participă la anumite activități sau pentru beneficiarii cu o prezență constantă la activitățile proiectului, organizarea de competiții sportive etc);
- crearea de facilități corespunzătoare pentru furnizarea serviciilor, inclusiv lucrări de mică infrastructură (ex., construirea sau reabilitarea clădirilor în care se vor derula activitățile

² Termenul se aplică unei game largi de abordări sau metode pentru obținerea unei mai bune coordonări și eficiențe între diferitele măsuri și activități complementare care să contribuie la creșterea gradului de acces, calitatea și durabilitatea diferitelor servicii/ măsuri (de ex., socială, educație, sănătate, integrarea la locul de muncă, servicii/măsuri culturale), în scopul de a obține îmbunătățirea rezultatelor pentru beneficiari. Aceste abordări includ coordonarea serviciilor, cooperare și parteneriat, colaborare inter sau multidisciplinară. Un proiect integrat trebuie să abordeze cel puțin 2-3 măsuri.

educative, conectarea lor la utilități - apă, canalizare, electricitate etc., în scopul de a crea condiții decente pentru furnizarea serviciilor, și/ sau reabilitarea principalelor căi de acces la aceste centre - drumuri, trotuare, poduri etc);

- alte servicii inovative cu scopul de a contribui la incluziunea socială a tinerilor în situații de risc (de ex., pilotarea măsurilor inovative pentru sistemul de educație).

SUME ALOCATE PENTRU PROIECTE

În total, suma alocată pentru acest apel de propuneri de proiecte este de **7.058.823 Euro**.

Suma totală alocată pentru acest apel ar putea fi suplimentată în cazul în care Statele Donatoare aprobă resurse suplimentare pentru program. Suplimentarea resurselor va fi făcută publică, la momentul respectiv, pe site-ul OP și prin alte mijloace de informare, după caz.

Valoarea minimă a sumei care poate fi solicitată pentru realizarea unui proiect este de **200.000 de Euro**, iar cea maximă este de **600.000 de Euro**.

RATA GRANTULUI

- A) În cazul în care PP este o entitate finanțată, în totalitate sau parțial, de la bugetul de stat, rata de finanțare a grantului este de 100% din cheltuielile eligibile ale proiectului (din care 85% provine din fonduri SEE și 15% cofinanțare de la bugetul de stat).
- B) În cazul în care PP este un ONG, rata de finanțare a grantului este de 90% din cheltuielile eligibile ale proiectului (restul de 10% fiind asigurat de PP și parteneri).

În cazul în care va fi necesară suportarea unor costuri care sunt considerate neeligibile în cadrul Programului, conform prevederilor legale și procedurile aplicabile, dar care sunt indisolubil legate de proiect și absolut necesare (fără de care proiectul nu poate fi implementat), Promotorul de Proiect (PP) va suporta aceste costuri din surse proprii.

DURATA PROIECTULUI ȘI PERIOADA DE IMPLEMENTARE

Durata minimă eligibilă a proiectului este de 10 luni, iar durata maximă, de 22 de luni. În orice caz, activitățile proiectului se vor încheia nu mai târziu de 30 aprilie 2016, care este și sfârșitul perioadei de eligibilitate a implementării proiectelor.

ELIGIBILITATEA GRUPULUI ȚINTĂ ȘI a BENEFICIARILOR

Grupurile țintă eligibile sunt după cum urmează:

- copii (cu vârste între 3 și 15 ani) aflați în situații de risc³ – ca și grup țintă principal (obligatoriu de abordat în proiect)
- părinți/tutori ai copiilor în situații de risc care fac parte din grupurile țintă principale sau alți membri ai familiilor acestora

³ Chiar dacă este un termen comun, frecvent utilizat, termenul *la risc* nu are o definiție consistentă, având un puternic sens intuitiv. Conceptul reflectă o șansă, probabilitate și nu implică în mod obligatoriu o certitudine. Există diverse abordări care accentuează factori de risc care țin de individ (de ex., copii cu dizabilități, tineri ai străzii, copii supuși abuzului de orice fel, copii afectați de HIV/SIDA etc.), de familie (de ex., sărăcie, familie monoparentală, nivel redus de educație a părinților etc.) sau de comunitatea în care ei trăiesc (de ex., comunități sărace, cu o rată crescută a criminalității, o rată mare de abandon școlar, rată scăzută de absolvire a școlii, frecvență școlară redusă, lipsa/ insuficiența sau inadecvarea serviciilor educaționale specifice etc.).

- personal/profioniști/voluntari care lucrează cu copii aflați în situații de risc care fac parte din grupul țintă principal (ex., profesori, îngrijitori, psihologi, asistenți sociali etc.)
- alți membri ai comunității

În cazuri justificate, tineri aflați în situații de risc ar putea fi incluși ca și grup țintă secundar (în calitate de beneficiari ai serviciilor similare furnizate grupului țintă principal sau în calitate de beneficiari ai unor servicii specifice), cu scopul de a asigura accesul la servicii pentru tinerii defavorizați din comunitatea țintă.

Exemple de copii se confruntă cu riscuri specifice sunt după cum urmează:

- copii de vârstă preșcolară, care nu au fost înscriși la grădiniță sau care au nevoie de sprijin suplimentar pentru integrare școlară;
- copii de vârstă școlară care au părăsit învățământul obligatoriu sau sunt în pericol de abandon școlar;
- copii cu talente deosebite, care fac parte din familii defavorizate economic și au nevoie de sprijin pentru a-și continua educația;
- copii care au unul sau ambii părinți aflați la muncă în străinătate, care nu beneficiază de supraveghere parentală adecvată sau copii care au nevoie de sprijin pentru reintegrare școlară și socială după ce s-au întors din străinătate unde au locuit o vreme;
- copii care trăiesc în instituții de protecție a copilului sau beneficiază de o altă măsură de protecție;
- copii care au de suferit de pe urma dezorganizării/destrămării familiei;
- copii abandonați sau care sunt în risc de a fi abandonați de familie (ex, ca urmare a dezorganizării familiei), copii care trăiesc pe străzi;
- copii care sunt victime sau în risc de a deveni victime ale traficului de ființe umane sau ale abuzului (neglijare, abuz fizic, emoțional sau sexual etc.);
- copii care au săvârșit fapte penale și care beneficiază de măsura de probațiune, fiind lăsați în familie, membri ai „găștilor de cartier” sau copii aflați în risc de a intra în aceste categorii;
- copii cu dizabilități, copii cu boli cronice sau aflați în risc de a contacta astfel de boli.

PP va defini clar criteriile de selecție pentru beneficiarii serviciilor furnizate de proiect. La selecția beneficiarilor se va ține cont de principiul egalității de șanse și de drepturi (*inclusiv egalitatea de gen*).

Proiectele care includ un procent relevant de beneficiari romi (cel puțin 15% din beneficiarii proiectului proveniți din grupul țintă principal) vor avea un bonus adăugat la scorul final obținut după evaluare.

Numărul minim de beneficiari ai proiectului din grupul țintă principal (copii în situații de risc) este de **150**.

La definirea indicatorilor de proiect, PP va formula indicatorii care să măsoare în profunzime efectele proiectului (ex., accesul romilor sau a populației de sex feminin la servicii educaționale etc.).

PROMOTORI DE PROIECTE ELIGIBILI

Responsabilitatea inițierii, pregătirii și implementării proiectului revine PP.

În cadrul “SINERGII PENTRU VIITOR - copii în situații de risc”, solicitanții eligibili sunt entitățile publice⁴ și organizațiile ne-guvernamentale (ONG).

Toți PP trebuie să îndeplinească următoarele criterii:

⁴ Termenul de *entități publice* se referă la autoritățile publice centrale sau locale și la alte instituții publice.

- este persoană juridică recunoscută oficial și înregistrată în România având capacitatea, în conformitate statutului său, de a acționa în domeniul protecției copilului, educației (formale sau non-formale) și/ sau protecției drepturilor omului;
- are o experiență semnificativă și relevantă pentru proiect (a gestionat, în ultimii cinci ani, cel puțin două proiecte relevante, fiecare cu un buget mai mare decât grantul solicitat).

În cazul în care PP este o entitate publică, trebuie să fie, de asemenea, ordonator de credite⁵.

Dacă PP este un ONG, acesta trebuie să îndeplinească inclusiv următoarele condiții:

- este un organizație non-profit, organizată și gestionată conform legislației românești privind organizațiile non-guvernamentale⁶; Crucea Roșie și structurile sale cu personalitate juridică românești sunt considerate eligibile.
- dovedește bonitatea profesională și morală a membrilor săi (*persoanele implicate nu au fost condamnate pentru crime și delict: contra intereselor publice, legate de conduita profesională, contra intereselor financiare ale comunităților europene etc.*).

Nu au dreptul să primească un grant pentru proiect persoanele juridice care:

- (a) sunt în faliment, sunt intrate în administrarea unei autorități judiciare sau în curs de lichidare, și-au suspendat activitățile, sunt subiect al procedurilor vizând aceste aspecte sau sunt într-o situație similară ca urmare a aplicării unei proceduri similare prevăzute în legislația sau reglementările naționale în vigoare;
- (b) sunt vinovate de grave erori profesionale dovedite prin orice mijloace pe care OP le poate justifica;
- (c) nu și-au îndeplinit obligațiile referitoare la plata contribuțiilor la asigurările sociale sau la plata taxelor și impozitelor la bugetul de stat, în conformitate cu prevederile legale din țara în care sunt înregistrați;
- (d) au făcut obiectul unei hotărâri definitive *res judicata* pentru fraudă, corupție, implicarea într-o organizație criminală sau orice altă activitate ilegală în detrimentul intereselor financiare, fără să existe dovezi că s-au luat în ultimii ani măsuri de corecție în acest sens;
- (e) au fost declarate a fi într-o situație gravă de nerespectare a obligațiilor contractuale privind procedurile de achiziție sau procedurile de acordare a finanțărilor;
- (f) sunt subiect al unui conflict de interese cu organizații sau persoane direct sau indirect implicate în procedura de acordare a finanțării nerambursabile;
- (g) sunt vinovate de distorsionări grave în procesul de transmitere a informațiilor solicitate de OP ca și condiție de participare la competiție sau nu reușesc să furnizeze informațiile solicitate.

Un PP poate să trimită o singură aplicație în cadrul acestui apel.

La nivelul Programului, același PP poate primi finanțare pentru maximum două proiecte.

⁵ Potrivit legislației din România, pentru a primi și a utiliza fonduri publice, entitățile publice trebuie să fie desemnate ca ordonatori de credite.

⁶ Adică este asociație, fundație sau federație, constituită conform prevederilor OG nr. 26/2000 sau Legii nr. 21/1924 privind asociațiile și fundațiile, cu modificările și completările ulterioare; aceasta nu are scop comercial, este independentă de autoritățile locale, regionale sau centrale, entitățile publice, partidele politice și companii (instituțiile religioase și partidele politice nu sunt considerate ONG).

PARTENERI DE PROIECT ELIGIBILI

Programul sprijină inițiativele care promovează cooperarea, la diverse nivele, între autorități, societatea civilă și populația țintă. În acest sens, OP încurajează PP să încheie parteneriate cu alte entități care pot aduce beneficii și valoare adăugată proiectului.

Parteneriatul local

La nivel local, partenerii eligibili sunt entitățile publice (așa cum sunt definite mai sus) și ONG-urile cu experiență relevantă în domeniul proiectului.

Dacă partenerul este ONG, trebuie să îndeplinească următoarele condiții:

- este o organizație non-profit înființată în România, organizată și gestionată conform legislației românești privind organizațiile non-guvernamentale; Crucea Roșie și structurile sale cu personalitate juridică românești sunt considerate eligibile;
- are capacitatea, potrivit statutului său, de a acționa în domeniul serviciilor abordate de proiect;
- are o experiență relevantă în furnizarea de servicii pentru tineri în domeniul abordat de proiect (ONG-ul a gestionat, în calitate de aplicant, cel puțin două proiecte relevante în acest domeniu, în ultimii cinci ani);
- dovedește bonitatea profesională și morală a membrilor săi (*persoanele implicate nu au fost condamnate pentru crime și delict: contra intereselor publice, legate de conduita profesională, contra intereselor financiare ale comunităților europene etc.*).

Potrivit legislației românești aplicabile (*Ordonanța de Urgență a Guvernului României nr. 23/2013 privind gestionarea financiară a fondurilor externe nerambursabile aferente Mecanismului financiar al Spațiului Economic European 2009-2014 și Mecanismului Financiar Norvegian 2009-2014*), pentru selecția partenerului care aparține sectorului privat (altul decât Grupul de Inițiativă din comunitatea de romi), o entitate publică care acționează ca PP va aplica o procedură transparentă și nediscriminatorie. Metodologia de selecție se elaborează de către PP și este aprobată de reprezentantul său legal. PP este în întregime responsabil de selecția partenerului de proiect și va atașa la dosarul proiectului o declarație privind respectarea modalității de selecție a acestuia.

O organizație neguvernamentală poate să se implice ca partener în maxim două proiecte depuse la același apel de proiecte și în maxim trei proiecte pe întreaga durată a programului (de fiecare dată punând la dispoziție o altă echipă de specialiști).

Parteneriatul cu entități din statele donatoare

Dacă se consideră a fi relevant pentru pregătirea și implementarea proiectului, PP poate de asemenea să încheie parteneriate cu entități din Norvegia, Islanda și Liechtenstein (statele donatoare). Orice entitate publică sau ONG din statele donatoare este eligibilă ca partener de proiect, în condițiile în care acționează conform statului său, dovedește că are cunoștințe și experiență în domeniul proiectului și aduce valoare adăugată parteneriatului.

În acest sens, dacă vor exista cereri de la entitățile eligibile din statele donatoare, după lansarea apelului de proiecte, OP va organiza *un seminar* cu scopul facilitării încheierii de parteneriate pentru elaborarea și implementarea proiectului.

În plus, OP va lansa, odată cu lansarea apelului de proiecte, un apel de propuneri pentru fonduri destinate pregătirii proiectelor („seed money”). Condițiile specifice sunt precizate în textul apelului de propuneri pentru aceste fonduri. Suma totală alocată pentru SINERGII PENTRU VIITOR – copii la risc este de 30.000 de Euro. Fondurile pot fi utilizate de potențialii PP pentru a participa la activități derulate în țările donatoare sau pentru a organiza activități bilaterale în România, toate cu scopul de a stabili parteneriate cu entități din statele donatoare și de a dezvolta proiecte. Informații despre cum pot fi accesate aceste fonduri se găsesc la adresa <http://www.frds.ro/>

Pe durata implementării proiectelor, OP va organiza activități comune cu entități din România și statele donatoare în interesul PP. Cel puțin 80% dintre PP vor fi implicați în astfel de activități concentrate mai ales pe schimbul de experiență și transferul de bune practici (inclusiv întâlniri cu experți ai Consiliului European). Temele întâlnirilor vor stabilite împreună cu PP, în acord cu interesele exprimate de aceștia.

PP va semna un *Acord de parteneriat* cu partenerul/partenerii de proiect reprezentați de ONG sau parteneri din statele donatoare înainte de a transmite aplicația (pe un model furnizat de OP).

Acordul de parteneriat va conține cel puțin următoarele:

- a) dispoziții referitoare la rolurile și responsabilitățile părților;
- b) dispoziții privind aranjamentele financiare între părți, inclusiv ce cheltuieli pot fi rambursate partenerilor din bugetul proiectului, dar fără a se limita la aceasta;
- c) dispoziții privind metoda de calcul a costurilor indirecte și valoarea lor maximă;
- d) norme privind schimbul valutar pentru astfel de cheltuieli și rambursarea lor;
- e) dispoziții privind auditul partenerilor de proiect;
- f) un buget detaliat, cu costuri detaliate și prețuri unitare și
- g) dispoziții privind soluționarea litigiilor.

În cazul proiectelor care au parteneri din statele donatoare, este permis ca, la momentul depunerii proiectului, să se atașeze la dosar doar o scrisoare de intenție semnată de partener, urmând ca, în maxim 30 zile calendaristice de la expirarea termenului limită de depunere a proiectelor, să se transmită și Acordul de parteneriat.

Dacă un partener nu își va respecta obligațiile asumate, PP se va asigura că va suplimenta corespunzător resursele alocate proiectului pentru a acoperi retragerea partenerului din proiect.

PP va furniza, în propunerea de proiect, informații clare, concise despre partener (ex., denumire, date de identificare, rolul în proiect, experiența relevantă etc.).

COSTURI ELIGIBILE

Ca o regulă generală de implementare, costurile sunt eligibile dacă au fost efectuate de la data de începere a proiectului (data semnării contractului de finanțare a proiectului) și până la data încheierii acestuia (definită în contractul de finanțare, cu modificările și completările ulterioare, după caz). La data încheierii proiectului, toate activitățile proiectului se vor fi încheiate și toate cheltuielile se vor fi efectuat/angajat.

Cheltuielile sunt considerate efectuate în momentul în care costurile au fost facturate, plătite, iar subiectul în cauză furnizat (în cazul bunurilor) sau prestat (în cazul serviciilor și lucrărilor de construcții). În mod excepțional, sunt considerate a fi eligibile costurile aferente facturilor emise în ultima lună de derulare a proiectului, dacă au fost plătite în 30 de zile de la data expirării termenului de eligibilitate a cheltuielii. Costurile indirecte și cele legate de deprecierea echipamentelor sunt considerate a fi efectuate în momentul în care sunt înregistrate în contabilitatea PP și/sau a partenerului, după caz.

Bugetul proiectului va fi exprimat în lei.

Costuri directe

În funcție de nevoile reale ale fiecărui proiect, beneficiarii vor putea utiliza solicita fondurile alocate prin grant pentru:

- costurile cu resursele umane alocate proiectului, după cum urmează:
 - în funcție de nevoi, pe durată maximă egală cu durata proiectului, onorarii/salarii, inclusiv taxe/impozite aferente ale angajatului și angajatorului impuse de lege, pentru personalul desemnat să se ocupe de managementul proiectului (*echipa de management*, din care pot face parte coordonatorul de proiect, contabilul proiectului și specialistul în achiziții);
 - în funcție de nevoi și în strictă corelație cu activitățile proiectului, pe o durată maximă egală cu ¼ din durata proiectului, onorarii/salarii, inclusiv taxele/impozitele aferente ale angajatului și angajatorului impuse de lege, pentru personalul specializat desemnat să se ocupe de furnizarea serviciilor către beneficiari (*echipa de implementare*, formată din profesioniști care furnizează servicii educaționale, servicii sociale, consiliere etc.);
- costuri legate de deplasarea în interesul proiectului (*transport, diurnă, cazare*), atât pentru echipa de management, cât și pentru echipa de implementare;
- costuri implicate de activitatea voluntarilor (*transportul la/de la locul derulării activității, diurnă*); rambursarea cheltuielilor se va realiza pe baza unui contract de voluntariat, în conformitate cu legislația românească și cu prevederile articolului 7.2.1 b) din Regulamentul SEE;
- costuri cu echipamentul nou achiziționat pe durata implementării proiectului, în scopul derulării activităților, și destinat utilizării directe în procesul de furnizare a serviciilor către beneficiari (*ex, aparatură electrocasnică, echipamente electronice cu rol în procesul de educație, mobilier pentru centrele educaționale/sociale, vehicule pentru transportul copiilor de la/către centrele educaționale etc.*);
- costuri de depreciere (amortizare) în cazul echipamentelor achiziționate în timpul derulării proiectului care sunt destinate utilizării directe de către PP în interesul proiectului (*ex., echipament și mobilier de birou și alte echipamente considerate a fi necesare în scopul derulării proiectului etc.*); în acest caz, este eligibilă numai deprecierea corespunzătoare duratei proiectului, în funcție de rata de utilizare a echipamentului respectiv în interesul proiectului; valoarea de depreciere eligibilă va fi determinată în concordanță cu prevederile Regulamentului SEE și cu principiile contabile aplicabile PP și acceptate în general pentru tipul respectiv de articol;
- costuri cu consumabilele și rechizite/papetărie care sunt identificate ca fiind necesare derulării proiectului;
- în cazuri bine justificate, costuri pentru asigurarea hranei pentru beneficiarii proiectului (*în valoare de maximum 70 de Euro pe lună pe beneficiar*) cu scopul de a stimula participarea lor la activitățile proiectului (*ex., pentru copiii care frecventează centre de tip „școală după școală”*);

- costuri legate de acordarea unor premii (*certIFICATE, insigne, trofee, rechizite școlare, echipament sportiv etc.*) care au ca scop recompensarea participării copiilor sau stimularea lor de a participa mai departe la activitățile proiectului (*maximum 50 Euro/beneficiar/durata proiectului*);
- costuri legate de pilotarea unor măsuri noi, metode sau instrumente menite să contribuie la îndeplinirea scopului programului, în valoare de maxim 2.000 de Euro fiecare (ex, noi instrumente educative etc.);
- costuri legate de alte contracte acordate de PP cu scopul derulării activităților proiectului. Spre exemplu:
 - contracte pentru execuția unor lucrări de mică infrastructură (*ex, construire, renovare, racordare la utilități – canalizare, electricitate etc., alte lucrări de mică infrastructură, inclusiv pregătirea șantierului, elaborarea documentației tehnice, obținerea autorizațiilor necesare și plata taxelor aferente etc.*);
 - contracte pentru servicii, cum ar fi: instruire formală și non-formală pentru personalul proiectului și voluntari, realizată de persoane fizice și/sau firme, organizare de evenimente/seminarii, contracte pentru realizarea unor studii, evaluări, consultări etc.
- costuri implicate de servicii/activități organizate și furnizate direct de către PP sau de partenerii acestuia, cum sunt: *servicii educaționale, organizare de tabere/excursii cu rol educativ, vizite de studiu, concursuri, activități culturale, expoziții, activități legate de protecția mediului, activități derulate la nivel comunitar etc.; transportul, diurna și cazarea beneficiarilor sunt eligibile dacă sunt legate de activitățile menționate;*
- alte costuri legate de furnizarea de servicii (*ex, comunicații, poștă, multiplicare, costuri de întreținere a spațiilor în care se derulează activitățile proiectului, materiale destinate menținerii igienei spațiilor respective, materiale pentru igiena personală a beneficiarilor etc.*), pe o durată de maxim ¼ din durata proiectului;
- costuri pentru activități care au ca scop facilitarea schimbului de cunoștințe/transferului de experiență și bune practice pentru PP sau partenerii săi; aceste activități trebuie să fie corelate cu scopul și obiectivele proiectului, adică dezvoltare de rețele, *organizare de conferințe, cursuri, întâlniri, ateliere de lucru, vizite de studiu; costuri de transport și diurne pentru participanții la diverse evenimente, costuri salariale/onorarii pentru experți și consultanți, printarea materialelor de prezentare etc.*;
- costuri care decurg din cerințele impuse de contractul de finanțare a proiectului (*ex., diseminarea informației, producerea de materiale promoționale, evaluarea specifică a eficienței acțiunii de comunicare și informare, auditul proiectului, traduceri, reproduceri etc.*).

Ca o regulă generală, costurile legate de deplasarea personalului proiectului și a voluntarilor se vor limita la nevoile reale ale proiectului, se vor alinia la practicile curente ale PP și partenerilor legate de decontarea costurilor de deplasare și nu vor depăși valorile de referință naționale; costurile legate de transport se vor calcula luând în considerare costul transportului în comun, la clasa „economic”.

Costurile cu resursele umane alocate proiectului trebuie să corespundă politicii obișnuite a PP sau partenerului privind remunerarea (Art. 7.3. din Regulamentul SEE). Costurile salariale corespunzătoare personalului din administrația publică sunt eligibile în măsura în care acestea corespund unor activități pe care autoritatea publică respectivă nu le-ar desfășura dacă proiectul în cauză nu s-ar implementa. Salariile/onorariile sunt considerate a fi eligibile numai în cazul în care serviciile pentru care personalul/consultanții au fost contractați au fost efectiv furnizate.

Costurile legate de managementul proiectului nu vor depăși 15% din valoarea totală a costurilor eligibile ale proiectului.

Costurile de investiție cuprind costurile cu echipamentele și costurile legate de realizarea lucrărilor de mică infrastructură (incluzând toate costurile aferente - *pregătirea șantierului, realizarea documentației tehnice, taxe/impozite specifice/autorizații, conectarea la rețelele de utilități, realizarea căilor de acces etc.*). În funcție de obiectivele și complexitatea fiecărui proiect, costurile de investiție vor fi rezonabile și proporționale cu eficiența îndeplinirii obiectivelor (nu vor depăși 50% din valoarea totală a proiectului).

În cazul în care proiectul include activități cu scopul de a facilita transferul de experiență și bune practici sau crearea de rețele, sunt eligibile în măsura în care se dovedește a avea un impact important asupra proiectului.

Aceleași reguli privind eligibilitatea costurilor se aplică atât în cazul PP, cât și în cazul partenerului. Toate costurile neeligibile vor fi suportate de către PP și/sau partenerii acestuia.

Costurile indirecte

Bugetul proiectului poate include de asemenea **costuri indirecte**. Acestea sunt eligibile în limita a 10% din costurile directe totale eligibile ale proiectului, excluzând costurile directe eligibile care vor fi subcontractate și costurile resurselor puse la dispoziție de către o a treia parte și care nu sunt utilizate pentru sediul PP (articolul 7.4 din Regulamentul SEE).

Costurile indirecte pot include cheltuieli precum:

- costuri legate de personal administrativ și auxiliar;
- costuri legate de spațiile de birou (*ex, căldură, energie electrică, gaze, apă, curățenie, chirie*);
- costuri administrative (*ex, telefon, internet, fax, poștă, copiere, papetărie care nu intră în costurile directe ale proiectului*);
- costuri legate de întreținere a echipamentelor, clădirilor, vehiculelor utilizate exclusiv pentru proiect sau în comun cu alte proiecte/activități curente;
- taxe financiare și juridice;
- conectarea la rețele de calculatoare;
- asigurarea echipamentelor, vehiculelor, clădirilor etc.;
- alte costuri de administrare considerate necesare pentru realizarea proiectului.

Costurile indirecte aferente proiectului vor fi determinate pe baza ratei forfetare. Metoda de calcul a costurilor indirecte va fi stipulată în contractul de finanțare a proiectului, precum și în Acordul de parteneriat, dacă este cazul.

O pistă de audit completă a tuturor cheltuielilor care a fost utilizate pentru a stabili rata forfetară va trebui să fie păstrată pentru întreaga perioadă de derulare a programului. Metoda de calcul a ratei forfetare este descrisă în detaliu în Ghidul aplicantului.

CHELTUIELI NEELIGIBILE

Exemple de cheltuieli neeligibile sunt:

- cumpărarea sau achiziționarea în sistem leasing a terenurilor și/sau clădirilor;
- echipament second hand;
- taxa pe valoare adăugată (TVA) recuperabilă;
- amenzi, penalități și cheltuieli de judecată;
- dobânda la datorii, costuri aferente serviciului datoriei și penalități de întârziere;

- taxe pentru tranzacțiile financiare și alte cheltuieli pur financiare, cu excepția costurilor legate de conturile cerute de OP și costurile serviciilor financiare impuse de contractul de finanțare;
- provizioane pentru pierderi sau eventuale datorii viitoare;
- pierderi de schimb valutar, cu excepția celor aprobate în mod explicit de OP și acoperite cu ocazia plății finale;
- cheltuieli excesive sau nechibzuite;
- costuri care nu sunt incluse în buget sau costuri acoperite din alte surse.

ÎMPĂRȚIREA BUGETULUI PE PARTENERI

Împărțirea bugetului pe parteneri va fi negociată între PP și partener, înainte de transmiterea propunerii de proiect.

Partenerul poate gestiona separat bugetul alocat, dacă PP și partenerul au stabilit acest lucru. În orice caz, PP este în înregime responsabil de managementul fondurilor alocate proiectului. Suma convenită de parteneri și menționată în Acordul de parteneriat va fi transferată, în tranșe, după caz, de către PP, în contul deschis de partener special pentru acest proiect (la trezoreria locală sau la o bancă comercială).

SUSTENABILITATEA PROIECTULUI

În funcție de tipul proiectului, PP va trebui să demonstreze capacitatea de a utiliza rezultatele și după încheierea finanțării și, după caz, să preia costurile de susținere a serviciilor înființate/dezvoltate prin proiect, cel puțin la aceeași capacitate. În acest sens, va fi elaborat un plan de întreținere a proiectului, valabil o perioadă de minim cinci ani.

Atât la întocmirea planului de sustenabilitate, cât și la întocmirea bugetului proiectului, PP va ține cont de următoarele cerințe:

- A. Cu privire la **echipamentul achiziționat** din grantul proiectului, pentru care s-a solicitat decontarea integrală a valorii și care va fi utilizat direct în furnizarea serviciilor către beneficiari:
 - PP va continua să mențină echipamentele respective în proprietatea sa, pe o durată de minim 5 ani de la încheierea proiectului, și să le utilizeze, în tot acest timp, în același scop pentru care au fost achiziționate;
 - PP va asigura echipamentul respectiv împotriva daunelor (cum sunt: incendiu, furt și alte incidente pentru care se acordă asigurare în mod obișnuit de către firmele de asigurări), atât pe perioada implementării proiectului, cât și timp de cel puțin 5 ani după încheierea acestuia;
 - PP va alocă resurse pentru întreținerea adecvată a acestor echipamente pentru cel puțin 5 ani după încheierea proiectului.

OP poate elibera PP de obligațiile de mai sus în cazul anumitor echipamente, identificate în mod specific, dacă, având în vedere toate circumstanțele relevante, OP este convins că utilizarea în continuare a acestor echipamente se face pentru obiectivele proiectului și nu servește unui scop economic.

B. Cu privire la **spațiile/clădirile renovate sau construite** cu finanțare din grantul proiectului:

- PP va continua să mențină spațiile/clădirile respective în proprietatea sa, pe o durată de minim 5 ani de la încheierea proiectului, și va continua să le utilizeze, în tot acest timp, în același scop;
- PP va asigura spațiile/clădirile respective împotriva daunelor (cum sunt: incendiu, furt și alte incidente pentru care se acordă asigurare în mod obișnuit de către firmele de asigurări), atât pe perioada implementării proiectului, cât și timp de cel puțin 5 ani după încheierea acestuia;
- PP va alocă resurse pentru întreținerea adecvată a acestor spații/clădiri, pentru cel puțin 5 ani după încheierea proiectului.

În cazul proiectelor care au de realizat o construcție, renovare sau reconstrucție a unei clădiri, solicitanții care sunt ONG-uri trebuie să încheie un acord de parteneriat cu un organism public local relevant, cu scopul de a asigura durabilitatea acestei investiții.

PRINCIPIILE TRANSVERSALE ȘI TEME ORIZONTALE

Programul sprijină proiectele care demonstrează că respectă și promovează, în toate fazele, următoarele principii:

- buna guvernare;
- dezvoltarea durabilă;
- egalitatea de gen.

Aplicanții vor include, în propunerea de proiect, o prezentare a modului în care se respectă și se promovează aceste principii pe parcursul tuturor etapelor de implementare și / sau la nivelul funcționării organizației, în gestionarea resurselor și comunicarea organizațională internă și externă.

Aplicanții sunt încurajați să abordeze în cadrul proiectelor următoarele teme orizontale ale programului:

- incluziunea socială,
- antidiscriminarea,
- toleranța și înțelegerea interculturală,
- respectarea și promovarea drepturilor omului.

Temele orizontale vor fi adresate direct sau indirect prin activitățile proiectului, iar aplicanții vor detalia, în cererea de finanțare, care sunt temele la care contribuie proiectul și cum vor fi ele abordate.

PREGĂTIREA PROPUNERII DE PROIECT

PP are principala responsabilitate pentru inițierea, pregătirea și înaintarea cererii, având grijă de sarcinile administrative și de gestionare a proiectului, și asigurarea implicării active a partenerului de proiect în pregătirea propunerii de proiect și implementarea proiectului.

Formularul de cerere trebuie completat conform cerințelor descrise în liniile directe pentru solicitanții. Formularul de cerere și ghidul pentru solicitanții sunt publicate la următoarea adresă: <http://www.frds.ro>

Un pachet de documente cu privire la proiect însoțire trebuie să fie anexat la propunerea de proiect. Lista documentelor anexate necesare sunt disponibile în Ghidul aplicantului (*de ex., calendarul de implementare a proiectului, justificarea bugetului, acordul de parteneriat, planul de comunicare, declarațiile de eligibilitate de la PP și partenerii proiectului, documentele care dovedesc statutul juridic al PP și partenerilor, CV-urile personalului, documentația tehnică pentru lucrările de mică infrastructură etc.*).

SPRIJIN PENTRU ELABORAREA PROIECTULUI

PP interesați de apelul adresat tinerilor în situații de risc pot primi sprijin (la cerere) pentru pregătirea proiectului prin servicii de tip help-desk (inclusiv *facilitare comunitară*). Mai multe informații privind accesul la aceste servicii sunt disponibile pe site-ul FRDS la adresa <http://frds.ro/>

PROCEDURA DE TRANSMITERE A PROPUNERII DE PROIECT- CERINȚE

Propunerile de proiecte vor fi redactate în limba română (titlul și rezumatul proiectului se vor redacta și în limba engleză) și transmise, în câte două exemplare (original și copie), plus o copie electronică (pe CD), identică cu copia hard. Proiectele vor fi semnate și transmise de PP, la sediile FRDS (din București, Alba-Iulia și Iași), până la data și ora anunțate (**10.03.2014, ora 16.00**), la următoarele adrese:

- București: strada Eugeniu, nr. 1., etaj 3, sector 3, București;
- Alba-Iulia: strada Miron Costin, nr. 2, Apt. 6, camera nr. 1, Alba-Iulia, județul Alba;
- Iași: căsuța poștală nr. 2731, Oficiul Poștal nr. 12 Iași, județul Iași.

În cazul în care propunerea de proiect este trimisă prin poștă, data poștei nu trebuie să fie mai târziu de data limită pentru primirea propunerilor de proiect.

Propunerile de proiect transmise prin fax sau e-mail, precum și cele transmise la alte adrese decât menționate vor fi respinse.

După expirarea termenului limită de depunere a proiectelor, PP nu mai poate corecta sau revizui dosarul propunerii de proiect.

PP poate opta pentru retragerea din competiție a propunerii de proiect, în orice moment, înainte de aprobarea OP. În acest caz, OP va returna, la cerere, originalul propunerii și va păstra copia.

CRITERII ȘI METODOLOGIE DE EVALUARE A PROIECTULUI

În calitate de OP, FRDS este responsabil pentru organizarea procesului de evaluare și selecție a propunerilor de proiecte.

Toate operațiunile privind selecția și aprobarea proiectelor vor respecta principiile confidențialității și imparțialității.

Propunerile de proiecte vor fi evaluate pe baza unor criterii specifice, urmând etapele de mai jos:

Pasul 1 – Evaluarea formală (conformitate administrativă și verificarea eligibilității): propunerile trebuie să îndeplinească toate criteriile administrative și de eligibilitate pentru a trece în faza de evaluare.

Criteriile de conformitate se referă la:

- respectarea termenului limită anunțat (criteriu eliminatoriu);
- respectarea modalității de transmitere solicitate;
- respectarea formatului dat pentru cererea de finanțare și completarea corespunzătoare a acestuia;
- sunt atașate toate documentele solicitate;
- documentele respectă cerințele de formă și conținut solicitate;

- PP a transmis o singură cerere⁷ la acest apel de proiecte
- partenerul reprezentat de ONG-ul din România a aplicat în această calitate în maxim două proiecte la acest apel de proiecte și în maxim trei proiecte la nivel de program (de fiecare dată, cu altă echipă de experți).

Criteriile de eligibilitate se referă la:

- eligibilitatea PP;
- eligibilitatea partenerilor;
- eligibilitatea grupului țintă/ beneficiarilor;
- eligibilitatea obiectivelor/ activităților principale;
- suma solicitată se încadrează în limitele stabilite;
- durata și perioada de implementare a proiectului respectă limitele stabilite.

În cazul în care informațiile furnizate nu sunt suficiente și destul de clare pentru a se putea lua o decizie obiectivă în legătură cu îndeplinirea sau nu a unui anumit criteriu de conformitate administrativă sau de eligibilitate, OP poate transmite PP cereri de clarificare și/sau transmiterea unor documente suplimentare.

Dacă unul sau mai multe criterii nu au fost îndeplinite, propunerea de proiect este declarată neconformă/neeligibilă și este exclusă de la etapele ulterioare de evaluare.

Aplicanții vor fi notificați, în 30 de zile lucrătoare de la data limită de depunere a proiectelor cu privire la rezultatele evaluării formale. Propunerile de proiecte și toate documentele relevante sunt arhivate la OP și înregistrate în baza de date. La cererea expresă a PP, OP poate returna propunerea în original, copia fiind păstrată de OP.

Evaluarea formală este realizată de personalul OP, adică ofițerii de proiecte din cadrul departamentului operațional pentru propunerile de proiecte transmise la București, respectiv de personalul sucursalelor, în cazul propunerile de proiecte primite de acestea.

Pasul 2 – Evaluarea de conținut (evaluarea de birou și verificarea în teren): evaluare de conținut este realizată de experți independenți, selectați, contractați și desemnați de către OP pe proiecte. Selecția acestor experți se va face pe baza unor criterii legate de calificarea, competența și experiența în domeniul serviciilor sociale și evaluării proiectelor în acest domeniu.

Fiecare proiect care îndeplinește criteriile administrative și de eligibilitate este evaluat de câte doi experți independenți și imparțiali. Dacă diferența dintre notele acordate de cei doi e mai mare de 30%, un al treilea evaluator va fi numit de OP pentru realizarea unei evaluări independente a proiectului. În astfel de cazuri, media între notele cele mai apropiate va fi luată în considerare pentru ierarhizarea proiectelor.

Principalele criterii conform cărora sunt evaluate proiectele sunt:

Nr.	Criterii de evaluare	Scor maxim
1	Relevanța proiectului	25
1.1.	<i>Relevanța proiectului față de program</i>	5
1.2.	<i>Necesitatea implementării proiectului</i>	5

⁷ Dacă totuși PP transmite, la același apel, două propuneri de proiecte, OP îi va cere să aleagă numai una dintre acestea și care să rămână în competiție (în maxim 3 zile lucrătoare).

1.3.	<i>Contribuția la atingerea rezultatelor programului</i>	5
1.4.	<i>Relevanța proiectului față de nevoile grupului/grupurilor țintă</i>	5
1.5.	<i>Contextul/coerența/sinergia cu alte inițiative</i>	5
2	Consistență tehnică/ Metodologie	30
2.1.	<i>Obiectivele proiectului</i>	5
2.2.	<i>Activitățile proiectului</i>	5
2.3.	<i>Rezultatele proiectului</i>	5
2.4.	<i>Vizibilitatea proiectului</i>	5
2.5.	<i>Valoarea adăugată a proiectului</i>	5
2.6.	<i>Riscuri în implementare</i>	5
3	Eficiență economică și sustenabilitate	20
3.1.	<i>Justificarea bugetului și coerența corelarea cu activitățile planificate^{8*}</i>	5
3.2.	<i>Raportul între rezultatele așteptate și costul proiectului este satisfăcător*</i>	5
3.3.	<i>Sustenabilitatea proiectului</i>	5
3.4.	<i>Durabilitatea rezultatelor</i>	5
4	Principii transversale și teme orizontale	10
4.1.	<i>Respectarea și promovarea principiilor transversale (buna guvernare, dezvoltare durabilă - inclusiv protecția mediului înconjurător, egalitate de șanse - în special legată de gen)</i>	5
4.2.	<i>Abordarea temelor orizontale (incluziunea socială, antidiscriminarea, toleranța și înțelegerea interculturală, respectarea și promovarea drepturilor omului)</i>	5
5	Capacitatea de implementare	15
5.1.	<i>Calificare și experiență personal specializat proiect</i>	5
5.2.	<i>Experiență și capacitate de management al proiectului</i>	5
5.3.	<i>Valoarea adăugată a parteneriatului</i>	5
Scor total		100

Pentru fiecare sub-criteriu, evaluatorul poate acorda un punctaj între 0 și 5 puncte corespunzător unui calificativ, după cum urmează:

Notă	Calificativ
0	Nerealizat
1	Defectuos
2	Slab
3	Satisfăcător
4	Bun
5	Foarte bun

Pentru a fi recomandat pentru finanțare, un proiect trebuie să obțină în evaluare un punctaj cel puțin egal cu 65 din scorul maxim posibil (înainte de a adăuga orice bonus). În plus, trebuie să obțină minimum 3 puncte la fiecare sub-criteriu de la criteriile nr. 1 *Relevanța proiectului* și nr. 3 *Eficiență economică și sustenabilitate* și un total de minim 15 puncte la acest criteriu.

Pentru o utilizare mai facilă, scorul final obținut de fiecare proiect va fi împărțit la 10.

Pentru proiectele care au obținut cel puțin 65 de puncte la evaluarea de birou, fiecare evaluator poate adăuga la scorul final un *bonus pentru inovare* (0,5 puncte), **și/sau pentru abordarea populației rome** (0,5 puncte), în cazul în care consideră necesar.

⁸ Criteriile 3.1 și 3.2 includ evaluarea raportului dintre costurile alocate pentru investiții și rezultatele așteptate.

Inovația în proiecte trebuie demonstrată de către solicitant în termeni de, spre exemplu, noi metodologii, noi practici/ modalități de abordare a problemelor, teme noi, schimbarea de mentalități, la nivelul țării sau la nivelul zonei geografice a proiectului și este diferită de inițierea de servicii noi sau componente noi ale serviciilor existente. Abordare populației rome se referă la includerea printre beneficiarii proiectului a unui procent relevant de romi (de ex., mai mult de 15% din beneficiarii proveniți din grupul țintă principal sunt romi).

După încheierea evaluării de birou, proiectele vor fi ierarhizate, în funcție de scorul final obținut (adică media celor două scoruri acordate de evaluatori). OP va transmite lista ierarhizată a proiectelor către Comitetului de Selecție⁹ (CS) și Oficiul Mecanismului Financiar SEE (OMF).

CS va decide cu privire la politica evaluării de teren în cazul proiectelor depuse cu ocazia fiecărui apel. În funcție de această decizie, OP va organiza verificarea în teren a proiectelor din partea CS. Verificarea în teren se poate realiza fie pentru toate, fie pentru o parte dintre proiectele propuse pentru finanțare (în funcție de ierarhia stabilită după evaluarea de birou).

În timpul **verificării în teren**, un evaluator independent și imparțial (cum s-a menționat anterior) va verifica dacă există conformitate între informațiile furnizate la dosarul proiectului și realitatea din teren. Dacă se consideră necesar, va participa la verificarea în teren și un expert tehnic pentru revizuirea componentei respective (de ex., pentru proiectele care au o componentă importantă de investiții/infrastructură/intervenții sociale complexe). În cazul în care proiectul este de bună calitate, aduce beneficii importante grupului țintă și este susținut de datele obținute în teren, expertul poate lua în considerare îmbunătățiri ale conținutului propunerii de proiect/ modificări/revizuirii de buget sau furnizarea de informații suplimentare, după caz (dar fără a modifica substanțial versiunea inițială a proiectului). Aceste recomandări privind îmbunătățirea/ revizuirea proiectului se vor reflecta în raportul verificării de teren pe care îl transmite la OP.

Pasul 3 – Selecția și aprobarea

OP va transmite către CS concluziile verificărilor de teren și recomandările experților privind aprobare/respingere/ poziționarea pe lista de așteptare a proiectelor.

SC va revizui lista cu ierarhia proiectelor stabilită după evaluarea de birou și va stabili o ierarhie finală a proiectelor. Potrivit articolului 6.5.5 din Regulamentul SEE, în situații justificate, CS poate modifica ierarhia inițială a proiectelor.

Exemple de criterii care ar putea fi utilizate sunt:

- raportul verificării de teren evidențiază importante inconsistențe între informațiile furnizate în dosar și realitatea din teren;
- proiectul nu are o contribuție relevantă la realizarea obiectivelor programului;
- necesitatea distribuirii echitabile a fondurilor între județe/regiuni/PP/grupuri țintă;
- evitarea suprapunerilor cu alte programe de finanțare;
- evitarea dublei finanțări;
- existența unor proiecte identice, depuse de PP diferiți;
- duplicarea proiectelor în diferite apeluri de către același PP.

⁹ Comitetul de Selecție este format din cinci membri: trei membri ai Consiliului Director al FRDS și doi membri externi (unul numit de administratorul Fondului ONG și unul numit de Autoritatea pentru Protecția Copilului), toți având o experiență relevantă în domeniu care să asigure corectitudinea procesului de selecție. Reprezentanții Punctului Național de Contact (PNC) din cadrul Ministerului Fondurilor Europene, ai Consiliului Europei, precum și ai Oficiului Mecanismului Financiar SEE (OMF) pot fi invitați să participe în calitate de consilieri, având rol consultativ.

OP verifică dacă procesul de selecție a fost derulat cu respectarea prevederilor Regulamentului SEE și recomandările CS, respectă regulile și obiectivele programului. În urma acestor verificări, OP, pe baza, deciziei CS, va lua o decizie, prin Consiliul Director¹⁰, cu privire la proiectele care vor fi finanțate/ respinse/puse pe lista de așteptare, în funcție de fondurile disponibile.

Toți aplicanții (cu excepția celor care au depus proiecte respinse la faza de evaluare formală și care au primit deja răspunsurile) vor fi notificați cu privire la rezultatele evaluării proiectelor, *în maxim 15 zile lucrătoare de la decizia finală* a Consiliului Director. Dacă există proiecte respinse ca urmare a deciziei CS sau a Consiliului Director de a modifica ierahia inițială sau finală a proiectelor, aplicanții afectați de această modificare vor fi informați în scris cu privire la justificare.

Toate documentele legate de evaluarea proiectelor vor fi confidențiale până la adoptarea deciziei finale.

Procedura de contestare a deciziei

Aplicanții pot contesta respingerea proiectului lor numai în faza de evaluare formală, caz în care pot depune o contestație, în maximum 7 zile calendaristice de la data primirii notificării. Analiza contestației se poate face în două faze: prima instanță este OP (prin Consiliul Director). Dacă răspunsul nu este suficient de convingător pentru aplicant, acesta poate contesta decizia la Punctul Național de Contact (PNC), a cărui decizie este finală.

Nu există procedură de contestație în ce privește decizia CS.

CONTRACTUL DE FINANȚARE A PROIECTULUI

După aprobarea proiectului, se va semna un contract de finanțare a proiectului între OP și PP.

Pe parcursul derulării proiectului, dacă se consideră necesar, prevederile contractului de finanțare/ anexele lui se pot modifica, de comun acord, în anumite limite (fără a determina modificări substanțiale ale propunerii aprobate inițial). Toate modificările vor fi subiectul unor acte adiționale la contractul de finanțare.

SISTEMUL DE PLATĂ

Fondurile proiectului (în lei) vor fi transferate în contul deschis special de PP pentru proiect, la trezoreria locală (în cazul entităților publice) sau la o bancă comercială (în cazul ONG-urilor).

Plățile către PP vor fi făcute sub forma avansului, a plăților intermediare și a plății finale. PP poate solicita, în propunerea de proiect, un avans de până la 30% din valoarea grantului de proiect pentru proiectele ce beneficiază de un grant de până la 200.000 de euro și de 20% din valoarea grantului de proiect pentru proiecte ce beneficiază de un grant de peste 200.000 de euro. Plățile următoare se vor face pe baza rapoartelor intermediare/ finale (rapoarte tehnice care descriu rezultatele obținute și rapoartele financiare) și documentele justificative suplimentare solicitate.

OP va reține, cu titlu de garanție de bună execuție, 10% din fiecare plată (inclusiv din avans). Suma respectivă va fi eliberată odată cu plata finală, după aprobarea raportului final.

De regulă, PP transmite rapoarte de progres către OP de trei ori pe an: pe, sau înainte de 15 ianuarie, 15 mai și 15 septembrie, aferente perioadelor septembrie-decembrie, ianuarie-aprilie și mai-august. După terminarea proiectului, PP va transmite raportul final. Pentru fiecare proiect, planificarea raportării va fi menționată în contractul de finanțare a proiectului.

¹⁰ Consiliul Director este organul strategic de conducere al OP, constituit din 11 membri (7 din ei reprezentând principalele instituții relevante în domeniul de activitate al organizației și 4 fiind reprezentanți ai societății civile).

În cazul în care există un partener care își va gestiona singur bugetul alocat, acesta va transmite PP rapoarte tehnice și financiare, în conformitate cu planul de raportare stabilit între parteneri.

PP va însoți fiecare raport al proiectului către OP de un raport de audit al cheltuielilor realizate pe proiect în perioada de referință. Raportul va fi emis de un auditor independent autorizat, conform legislației aplicabile în România. Un raport de audit emis de un auditor independent autorizat, care să certifice faptul că cheltuielile solicitate au fost efectuate cu respectarea Regulamentului SEE, a legislației naționale și a practicilor contabile curente ale țării din care provine partenerul, va fi considerat ca dovadă suficientă a costurilor efectuate de partenerii a căror locație primară este în Statele Donatoare.

Eventualele pierderi rezultate din schimburile valutare vor fi înregistrate și calculate la bilanța finală a proiectului. Pierderile rezultate din schimburile valutare vor fi decontate pe baza unei metode pro-rata calculată la nivelul tuturor proiectelor dintr-o rezervă alocată în acest sens la nivel de program (suma va fi rambursată la sfârșitul programului, dar nu va depăși limita de 1% din costurile totale eligibile ale proiectului). Diferența între suma decontată din rezerva programului și pierderile totale înregistrate la nivelul proiectului va fi suportată de către PP și /sau partener ca și cost neeligibil pentru proiect.

ALTE INFORMAȚII UTILE

Pentru pregătirea propunerii, pe lângă apelul propunerii de proiecte, mai puteți consulta următoarele documente:

- Ghidul aplicantului, la adresa www.frds.ro
- Regulamentul de implementare a Mecanismului Financiar European pentru Spațiul Economic European 2009-2014
- Manualul de comunicare și design

Pentru mai multe detalii despre ultimele două documente, utilizați următorul link:

<http://eeagrants.org/Results-data/Results-overview/Documents/Toolbox-for-programmes>

Alte documente relevante ce pot fi consultate (lista nu este finită):

- Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 88 din decembrie 2012 privind cadrul instituțional pentru coordonarea, implementarea și gestionarea asistenței financiare acordate României prin Mecanismul Financiar al SEE și prin Mecanismul Financiar Norvegian 2009-2014;
- Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 23 din aprilie 2013 privind gestionarea financiară a fondurilor externe nerambursabile aferente Mecanismelor financiare SEE 2009-2014;
- Ordinul 1683/2013 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a prevederilor Ordonanței Guvernului nr. 23/2013.

Întrebările frecvente și răspunsurile vor fi publicate pe pagina web a OP, la adresa <http://www.frds.ro/>. Acestea vor fi actualizate regulat, în funcție de întrebările primite de la potențialii aplicanți.

În perioada în care apelurile de proiecte sunt deschise, OP oferă servicii de tip help-desk potențialilor PP și partenerilor lor. Trei experți care activează la sediul central și la sediile celor două sucursale, cu sprijinul tehnic al tuturor departamentelor OP, oferă aceste servicii.

Aplicanții pot transmite întrebări prin telefon, prin email sau pe site-ul Programului (unde este disponibilă o facilitare de tip "forum"), nu mai târziu de 10 zile lucrătoare până la termenul limită anunțat pentru depunerea proiectelor. Răspunsurile la întrebările primite de OP vor fi furnizate imediat în cazul conversației telefonice sau în maximum 3 zile lucrătoare de la primirea mesajului, dacă întrebarea pusă la telefon necesită un răspuns mai elaborat sau întrebarea este primită prin e-mail sau pe site.

Toate organizațiile interesate în transmiterea unui proiect pot de asemenea să solicite informații, clarificări sau asistență pentru pregătirea propunerii de proiect direct la sediile OP.

Contacte:

1) Fondul Român de Dezvoltare Socială

Telefon: 021 315 34 40; 021 315 34 15

E-mail: office@frds.ro

Adresă pagină web: <http://www.frds.ro/>

Adresa poștală: București, sector 3, str. Eugeniu Carada, nr. 1, etaj 3.

Persoană de contact help-desk: Elena Mihalache

2) Fondul Român de Dezvoltare Socială - sucursala Alba-Iulia

Telefon: 0726 248 971

E-mail: frdsalba@yahoo.com

Adresa poștală: județul Alba, Alba-Iulia, str. Miron Costin, nr. 2, apt. 6, camera nr.1

Persoană de contact help-desk: Adriana Todorean

3) Fondul Român de Dezvoltare Socială - sucursala Iași

Telefon: 0723 633 871

E-mail: frdsiasi@yahoo.com

Adresa poștală: căsuța poștală nr. 2731, Oficiul Poștal nr. 12 Iași, județul Iași

Persoană de contact help-desk: Valentina Paraschiv